

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg . . . . . 100 Lei
Pe jumătate an . . . . . 50 Lei
Pe trei luni . . . . . 25 Lei

Insemnări

Intr'unul din numerii trecuți ai foii noastre, ocupându-ne cu constituirea consiliului județean, ne-am arătat nemulțumirea față de politica de sfărâș și lipsită de sinceritate și loialitate. Am promis că vom mai reveni și, iată, revenim cu niște considerații de caracter mai general.

Am spus-o, că nu aprobăm politica de tragere pe sfoară, de cancanuri și târgueli meschine. Ceice cred, că a face politică înseamnă a umbla tot cu gânduri ascunse, cu minciuna'n sân și cu mâța'n sac, cu zimbete pe buze și cu pofte deșerte în suflet, nu sunt buni îndrumători și sfătuitori ai unei nații. Imi face impresia, că oamenii cari înțeleg politica în sensul acesta se gândesc mai întâi de toate la foloasele lor personale, iar binelui obștesc îi poartă prea puțină grijă, sau absolut de loc. Pentru acest soi de politicieni instituțiile publice nu mai sunt chemate să servească binelui obștesc, ci intereselor lor private.

Cred că e vremea supremă să încercăm a stârpi aceste obiceiuri rele. Trăim într'o vreme când și în politică trebuie să umblăm cu capul ridicat și cu gânduri deschise. Trebuie să luptăm cu toată energia împotriva acelor, cari fac din politică un fel de șmecherie și târguială mizerabilă. Cu minciuna nu poți trăi multă vreme. Poți prânzi cu ea, dar nu cam poți și cina. Istoria ne stă drept mărturie, că tot ce s'a clădit pe minciună, fățarnicie, gânduri ascunse și prea mare egoism personal s'a prăbușit ca o casă de joc de cărți.

Politica țesută cu minciuni, cu trageri pe sfoară și stăpânită de prea mult oportunism scoboară și deosește viața publică a unei țări. Intre oameni și partide cari astfel fac politică nu mai este nici o încredere. Fiecare nutrește față de celalalt gânduri ascunse, se gândește numai la binele său personal și neglijează complect binele obștesc; țese fel de fel de

planuri cum să tragă pe alții pe sfoară. Nu cred să fie cineva care să spună, că acestea sunt obiceiuri bune și vrednice.

Orice om care se stimează, și asemenea orice partid politic care nu caută numai puterea cu orice mijloace, urește și se fe-rește de astfel de metode de luptă. Vorbind despre politică, trebuie să ne obișnuim a da lupta, oricât de viguroasă ar fi ea, deschis, cu arme loiale și cinstite. Cu aceste arme luptă omul și partidul de idei și de program. În schimb oamenii și partidele oportuniste, cari urmăresc succesul cu orice preț și orice mijloace, caută să seducă, să placă ascunzându-și gândurile, să defăimeze, să mințească și când toate acestea nu ajung mai și terorizează lumea cu amenințări și alte apucături. Pe când politica oamenilor și a partidelor de idei și de program ridică viața publică a unei țări, politica oamenilor și a partidelor oportuniste o scoboară, o dejosesc și o degradează.

Mă gândesc cu groază la mulți oportuniști (oameni și partide, români și minoritari), cari mișună astăzi în viața noastră politică. Și cred, că e cu mult mai bine să ai de lucru cu un om sau partid politic stăpânit de idei, cu gânduri deschise, cinstit, loial, dar convins despre dreptatea cauzei ce apără, decât cu un oportunista scârboș, mincinos, cu zimbetul înghețat pe buze, dar cu sufletul negru și cu gândul vecinic la aceea cum să te tragă mai bine pe sfoară, pentru ca el să iese mai bine.

I. Poiană.

Vorbe înțelepte.

Vrei să trăiești fericit în casa ta? Fă ca Lycurg Spartanul. El n'a întărit țara cu ziduri, ci pe cetățeni cu vitejie, asigurându-i astfel pe veci libertatea. Așa și tu nu-ți bate capul cu palate mari și turnuri înalte; ci pune în sufletul celor din casa ta voință, credință și iubire. Și lasă să vie toată răutatea lumii spre a o asedia.

Dacă treci măsura, faci din lucrul cel mai dorit cel mai nesuferit.

Epictet.

MANIFESTUL REGELUI către poporul român

la începutul războiului pentru întregirea neamului (14/27 Aug. 1916)

ROMÂNI,

Războiul care de doi ani a încins tot mai strâns hotarele noastre, a zdruncinat adânc vechiul așezământ al Europei și a invederat că pentru viitor numai pe temelii naționale se poate asigura viața pașnică a popoarelor.

Pentru Neamul nostru el a adus ziua așteptată de veacuri de conștiința națională, ziua unirii lui.

După vremuri îndelungate de nenorociri și de grele încercări înaintașii noștri au reușit să întemeieze Statul Român prin unirea Principatelor, prin războiul independenței, prin munca lor neobosită pentru renașterea națională.

Astăzi ne este dat să întregim opera lor încheșând pentru totdeauna ceea ce Mihai Viteazul a înfăptuit numai pentru o clipă: Unirea Românilor de pe cele două părți ale Carpaților.

De noi atâră să scăpăm de sub stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și din plaiurile Bucovinei, unde Ștefan cel Mare doarme somnul lui de veci.

În noi, în virtuțile și vitejia noastră stă putința de a le reda dreptul ca într'o Românie întregită și liberă, dela Tisa până la Mare să propășească în pace, potrivit destinului și aspirațiilor gintei noastre.

ROMÂNI,

Insuflețiți de datoria sfântă ce ni se impune, hotărâți să înfruntăm cu bărbăție toate jertfele legate de un crâncen război, pornim la luptă cu avântul puternic al unui popor care are credința neclintită în menirea lui.

Ne vor răsplăti roadele glorioase ale izbândeii.

Cu Dumnezeu înainte!

FERDINAND.

Zece ani dela intrarea României în războiu

La Sf. Maria cea mare din anul acesta s'au împlinit 10 ani dela intrarea României în război. România mică a trebuit să treacă prin foarte mari și grele sbuciumări până s'a hotărât să intre în război alături de Franța, Anglia, Italia și America, pentru împlinirea visului nostru strămoșesc. Conducătorii de atunci ai micii României au trecut prin multe ezitări până ce, în cele din urmă, au trebuit să hotărească intrarea României în război, care s'a și făcut la 15/28 August 1916.

Poporul vechiului regat cerea cu atâta stăruință intrarea în război pentru liberarea fraților subjugăți de împărățiile streine, încât nu se mai putea amâna intrarea în război, deși, poate, unii ar mai fi vroit s'o amâne. Datorită înțelepciunii M. Sale Regelui Ferdinand și a unor conducători ai țării s'a hotărât intrarea în război alături de Franța, Anglia, Italia și Ame-

rica, prin ajutorul cărora se credea că vom ajunge mai ușor la împlinirea visului nostru strămoșesc: unirea tuturor Românilor.

Ne aducem aminte cu ce frumoase nădejdi de biruință s'a pornit războiul din partea României. În câteva zile armata română pătrunsese până la Gurghiu și în alte părți ale Ardealului. Era o bucurie în întreg Ardealul. Bucuria însă era amestecată și cu o oarecare durere, deoarece abia intrată România în război s'au început internările și refugiarea, a urmat apoi retragerea armatei române și prin aceasta un lung calvar al poporului român de pretutindeni.

Vremurile grele, de restriște, preste cari am trecut toți Românii, și noi cei din Ardeal și cei de dincolo de Carpați, n'au putut abate pe nici un român vrednic dela credința în biruința finală a neamului nostru. Nu ne-am pierdut nădejdea nici un moment, ne-

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățiile feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Depozit pentru REGHIN și jur la Farmacia NEAGOS Tg.-Mureș Telefon 130 Farmacia MERA

am păstrat credința tare, că acum ori niciodată trebuie să se împlinească vîsul unirii tuturor românilor.

Și visul strămoșesc s'a și împlinit, după lungi și grele suferințe. Intrarea în război a României la 15/28 August 1926 s'a însemnat cu litere de aur în cartea neamului nostru întregit pe vecie în hotarele României de azi.

Dela „Astra”

În conformitate cu noile statute ale „Astrei” s'a modificat organizarea pe despărțăminte a acesteia în așa fel, că fiecare plasă formează un despărțământ. În felul acesta se dă posibilitate despărțămintelor să desvolte o activitate culturală mai vie ca în trecut, căci actualele plase (și deci despărțăminte) au un număr de comune mai redus.

Pe baza noii arondări a despărțămintelor s'a reînființat desp. Gurghiuului, care în săptămâna trecută și-a și ținut adunarea de constituire, alegând comitetul desp. (În lipsă de date precise nu putem da constituirea comitetului).

Dorim nou reînființatului desp. mult spor la muncă pe terenul încă așa de buruienos al culturii noastre naționale. Printr'un plan de muncă bine chibzuit și executat cu trageră de inimă și chiar jertfe se va putea mobiliza poporul nostru pentru o viață culturală tot mai înfloritoare.

Trebuie să avem pururea în vedere, că poporul nostru are foarte mare aplicare spre cultură. Poporul nostru este un material bun din care, cu vremea, se poate turna un monument cultural al lumii. Și mai trebuie să ne amintim mereu, că problema cea mai mare ce ni se impune pentru câteva veacuri de aici înainte este cultura poporului. De chipul cum vom deslega această problemă, atîrnă rolul și chiar viitorul nostru în această parte a lumii.

„Astra” este un așezământ cultural solid al Românilor ardeleni. În cadrele ei să muncim pentru adevărata cultură a poporului nostru și a împiedeca revărsarea valului de cultură mincinoasă peste sufletul acestui popor încrezător și dornic de propășire.

Cred că aceste reflexii nu sunt chiar de prisos cu acest prilej. Vor servi, poate, ca un bun îndemn spre mai bine.

E. Popa.

Partidul național și situația politică

Dela o vreme încoace au început a se lăși fel de fel de svonuri despre o înțelegere ce ar urma să se facă între partidul național și cel liberal. Svonurile se lășesc mai ales pentru a induce lumea în eroare. De fapt între partidul național și cel liberal nu există nici un fel de pertracțiuni. Cei ce spun că există, le scornesc din bun senin. Se poate că în partidul național sunt unii, — foarte puțini — cari ar dori o înțelegere cu liberalii. Aceștia vor fi dintr-aceia cari înainte de toate se gândesc la foloasele pe cari le-ar putea trage de pe urma unei înțelegeri cu partidul liberal, cel mai bogat partid din România.

Di Iuliu Maniu și cei mai de seamă conducători, precum și majoritatea membrilor partidului național, nu doresc de loc o înțelegere cu partidul liberal. Di Maniu nu dorește o înțelegere cu liberalii, fiindcă îi crede incapabili să se lapede de vechile mora-

vuri — foarte rele, — îi mai crede incapabili să se transforme într'un partid care să aibă mai mare grijă de binele poporului de jos, și mai crede, că liberalii vor rămânea aceiași politicieni egoiști și cu gândul numai la interesele băncilor lor prin cari stăpînesc țara.

Pentru a forma un nou partid de guvernământ cu altă mentalitate, alte moravuri, alte idei și ideal, di Maniu dorește o înțelegere cu partidul țărănesc. Numai printr'o fuziune cu acest partid se va putea crea cel de al doilea partid de guvernământ — în contra liberalilor, — căci partidul averescan nu-i un partid, ci un biet locuitor la putere al liberalilor, adus la putere de liberali și ținut acolo până când vreau ei.

In atenția Onoratului Consiliu comunal

Săptămână de săptămână cetățenii acestui oraș au prilejul să constate halul în care se află sala de teatru și cinematograful din localul hotelului orașănesc. La 10 August am avut prilejul să constatăm, din nemulțumirile exprimate de toată lumea, că și în pavilionul din parc ar fi vremea să se pună odată alt padiment, ceva mai potrivit scopului pentru care, de regulă, se întrebuițează pavilionul.

Ținem să ne facem, pe această cale, interpretii dorinței unanime a cetățenilor acestui oraș, rugând On. Consiliu comunal să binevoiască a pune la ordinea de zi, în cea mai apropiată ședință a Consiliului, chestiunea vopsirii salei de teatru și cinematograful din localul hotelului orașănesc și a înoirii padimentului din pavilionul din parc.

Această chestiune a fost relevată — nu de mult — și de foaia săsească din loc, care spunea, cu drept cuvânt, că sala de teatru e ca un grajd. Las că în rândul întâi cam dlor sunt cu musca pe căciulă, căci până mai ieri gospodăria orașului era cu desăvârșire în mâinile dlor și cu toate acestea nu s'au cam îngrijit s'o repare, deși cu nimic nu era mai bună ca acum.

Am fi bucuroși dacă s'ar face barami acum.

Știri mărunte.

Zbuclumul din Rusia. Ziarul „Cuvântul” din București ne aduce știri amănunțite despre înjâmplările din Rusia. După cum spune Cicerin, comisarul bolșevic al afacerilor streine, guvernul bolșevic are știri temeinice despre faptul, că detașamente contrarevoluționare, organizate de foști ofițeri țariști, vreau să provoace contrarevoluția, ajutate de un stat strein.

La Petrograd deja au și ishucnit mișcări cu caracter revoluționar. Trupe militare din marină și infanterie încă iau parte la contrarevoluție. Din această pricină la Petrograd s'a declarat stare de asediu înăspriată.

Se spune, că în fruntea răsculaților s'ar afla Troțchi, carele în vremea din urmă se afla sub pază polițienească la Moscova, de unde i-a reușit să scape și să se ducă la Petrograd, unde s'a pus în fruntea răsculaților.

Odată cu deslănțuirea contrarevoluției s'a început și șirul atentatelor (omorurilor). În contra lui Stalin, secretarul general al partidului comunist, s'a încercat un atentat cu bomba. Stalin însă a scăpat ca prin minune, dar au fost uciși doi funcționari.

Din aceste câteva știri se poate

vedea, că Rusia trece din nou prin foc și sânge. Amar blestem a mai fost asupra acestei țări bolșevismul. Să ne ferească bunul Dzeu de bolșevism, căci nu trebuie un prăpăd mai mare asupra unui popor și a unei țări, decât bolșevismul fără lege și fără Dzeu.

Conflictul cu Bulgaria. Din pricina repetatelor atacuri și tâlhării săvârșite de bandele comitațiilor bulgari la granița noastră de către Bulgaria și, mai ales, la granița sârbească, era cât pe aici să izbucnească un războiu între Sârbi și Bulgari. Statele vecine Bulgariei au făcut un demers la Sofia, în scopul de a pune capăt atacurilor și tâlhăriilor bandelor comitațiilor bulgari în țările vecine. Guvernul bulgar a făgăduit că va lua toate măsurile, spre a împiedeca pe viitor atacurile și tâlhăriile comitațiilor. Altfel se va proceda în contra Bulgariei cu toată asprimea.

Dnii meseriași, membrii ai „Soc. meseriașilor români” din Reghin, sunt rugați ca cu ocaziunea adunării generale din 22 I. c. să binevoiască a-și achita taxa de membru, cu care sunt în restanță.

Casierul Societății.

Alegeri parțiale. În curând va avea loc alegerea parțială de deputat în județul Bihor. Din partea partidului național candidează însuflețitul și curajosul luptător naționalist, di Dr. Dumitru Lascu, iar din partea guvernului di Mihail Sadoveanu, scriitor de seamă din vechiul regat. Reușita candidatului partidului național e sigură, dacă numai guvernul nu va săvârși din nou toate nelegiuirile posibile în vederea reușitei candidatului său. E curios lucru, că chiar și literații, cari scriu pentru alte moravuri în politică și dela cari se și așteaptă, cu drept cuvânt, alte moravuri, acceptă și ei de bune mișelile politicianilor și ale agenților electorali. La Reghin ne-a dovedit-o aceasta, cu vârf, di Oct. Goga, care, venind aici, se lăpădase de tot ce a scris și îmbrăcuse zalele celui mai autentic și... politician. Acelora ai căror vorbe nu se potrivesc cu faptele le putem spune: faptele, dlor, nu vorbărie goală și fraze sforăitoare.

No. G. 329 ex. 1926.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul ex. jud. aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cum că lucrurile următoare: vacă care în urma decisului No. 3402 din anul 1925 al Judecătorei de ocol din Reghin s'au executat în 30 Dec. 926 în favorul executor. Leon Lupu reprezentat prin avocat Dr. A. Ceușianu împotriva executorului locuitor din comuna Hodac pentru încasarea capitalului de 3100 lei și acceș. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 11000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru eleptuirea acestei licitațiuni, în baza decisului No. G. 329—1926 al Judecătorei de ocol din Hodac se fixează termenul pe 23 Aug. anul 1926 la orele 10 a. m. în comuna Hodac în și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 17 Iulie 1926.

O. Ghelan,
executor judecătoresc de ocol.

La 1 Octombrie 1926 va eși de sub tipar

Calendarul Muresului pe anul 1927

care va fi redactat pe înțelesul poporului, cuprinzând o mulțime de sfaturi gospodărești și cetățenești, bucăți alese de cetire, târgurile, mersul vremii, etc.

Prețul 20 Lei.

Toți cari doresc să aibă acest calendar, cât și negustorii dela sate, sunt rugați să ne anunțe numărul exemplarelor ce vor să li se trimită cu ramburs. Revânzătorilor li se dă rabat, iar exemplarele nevandute se primesc înapoi până la 1 Febr. 1927.

Redacția „Calendarul Muresului”
Tipografia Librăriei Nouă.

Cele mai bune, solide și eficiente cizme și ghete se află la

Grigore Moldovan

cizmar

REGHIN, Str. Eminescu No. 1
Cumpărați și vă convingeți.

SIRPINOLUL SIRPINOLUL SIRPINOLUL

este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusa, tusa convulsivă (măgărească), asthmă și pentru tuberculozi. — Se află la

Farmacia V. MERA
REGHINUL-SĂSESC

Orice
măncărime
de piele, râie,
dispare în decurs de
3 zile întrebuițând alifia
„SCABIOSAN”
preparatul farmacistului
Neagoș Tg. Mureș.
Comandați direct
sau la farm.
„MERA”
REGHIN

„ODEON”

Principele
Gramofonelor!!
au sosit la
„LIBR. NOUĂ”, REGHIN